

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ELAS NO : 1983/216

KARAR NO : 1983/534

ÖZET: Sıkıyönetim ilanına ilişkin olaylara ilişkin bulunan ve 1402 sayılı Yasa'nın 2301 sayılı Yasa ile değişik 13/b maddesi uyarınca sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla umumi ve müşterek gaye içinde bağlantılı bulunan suçlara ait davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Osman Çağlayan ve 7 arkadaşı

O L A Y : Sanıklardan Osman Çağlayan, Bahattin Ensöy, Abdullah Balcı, Gerze ilçesinde Töb-Der şubesi yönetim kurulu üyeleri oldukları diğer sanıklar aynı ilçede Halkevi derneği yönetim kurulu üyeleri oldukları ve bağlı oldukları derneklerce alınan karar üzerine (Halkımıza) başlıklı bildirimleri bastırıp, 21.9.1978 günü dağıttıkları ve bu marafile bildiri içeriğine göre halkı umumun emniyeti için kin ve adavete tahrik ve 1630 sayılı Dernekler Yasası'na aykırı eylemde buldukları iddia olunarak TCK.nun 312. ve 1630 sayılı Yasa'nın 65/2. maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle Gerze C. Savcılığı'nca haklarında kamu davası açılmıştır.

Gerze Asliye Ceza Mahkemesi; 7.6.1983 gününde, esas 1981/15, karar 1983/56 sayılı ile; sıkıyönetim komutanlığının mütealasında nazara alınarak bir kısım sanıklar hakkı da sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalar bulunduğu ve bu davaları irtibatlı olması nedeniyle sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmesi gerektiği görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi; 7.9.1983 gününde, 1983/228 sayılı ile; sıkıyönetim mahkemesinde bir kısım sanıklar hakkındaki dava dosyasının celp edilip tetkikinde irtibat görülmediği ve açılan davanın da dernekler yasasının 65/2. maddesine göre cezalandırılması istemiyle açılmış olup derneğin kapatılması istenilmediği ve 1402 sayılı Yasa'nın 15/1. maddesine göre davada adli yargı yerinin göre olduğu görüşü ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi gereğince görevli yargı yerinin belenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y.İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mu fa Aksoy, Osman Kayacan, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı 10 1983 günlü toplantıda geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş

oğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Askeri Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Halkın umurunun emniyeti için kin ve adavete tahrik ve dernekler yasasına muhalefet suçundan sanıklar hakkında TCK.nun 312. ve 1630 sayılı Kanununun 65/2. maddesinin uygulanması istenilmiş ise de; dosya içerisinde örnekleri mevcut bildiriler içeriğine göre siyasal amaçlı olduğu açık ve seçik bulunmasına göre atılı suçların sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkininin kabulü gerekir.

Suçların 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesinde belirlenen süre dışında işlenmesine karşın sanıklar Osman Çağlayan, Bahattin Şensoy ve Abdullah Balcı'nın gerze ilçesi Töb-Der şubesi Yönetim Kurulu üyesi oldukları dosyadaki belgelerden anlaşılmasına ve legal bir kuruluş olan Töb-Der hakkında amacı dışında faaliyette bulunmasından ötürü sıkıyönetim askeri mahkemelerinde açılmış davalar bulunduğu bilmesine göre, aynı genel ve ortak amaç içerisinde somut ve örgütsel bağ içinde bağlantılı işleme hali bahi konusu olduğundan 1402 sayılı Yasa'nın 13/2. maddesi ve diğer sanıklar yönünden işlenen suçlar arasındaki bağlantı nedeniyle de Ceza Yargılama Usulü Kanununun 3. ve 353 sayılı Yasa'nın 18. maddeleri uyarınca davanın Askeri Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askeri Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Erzincan Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi'nin başvurusunun reddine, 10.10.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Osman Kayacan

Üye

Ergun Argon

Üye

Yavuz T. Ögen

Askeri Mahkeme
Yayımlı Üye
Başkan